

Amerikaanse DNA experts constateren: ‘Louwes in de Deventer Moordzaak is onterecht veroordeeld en het NFI kon dat weten.’

Vonnis Hof te Den Bosch blijkt gebaseerd op onjuiste inlichting over DNA-bewijs

PERSBERICHT 23 april 2009

DEN HAAG - Het gevonden DNA van Ernest Louwes op de blouse van het slachtoffer in de Deventer Moordzaak vormde in februari 2004 zonder twijfel de doorslaggevende factor voor zijn veroordeling. Onderzoekers van het Nederlands Forensisch Instituut hebben destijds namelijk voor het Hof van Den Bosch verklaard dat deze sporen van Louwes daar alleen tijdens het geweldsdelict op konden zijn gekomen en niet tijdens het ochtendbezoek van Louwes aan zijn cliënt. Louwes heeft altijd verklaard onschuldig te zijn. In dezelfde week dat hij zijn gevangenisstraf heeft uitgezeten en vrijkomt, krijgt Louwes bijval van de vooraanstaande Amerikaanse DNA-experts Dan Krane en Jason Gilder. Zij komen na bestudering van de basisgegevens tot de conclusie dat het NFI de rechtbank op cruciale informatie verkeerd heeft voorgelicht.

Gilder en Krane onderzochten de achterliggende basisgegevens van het destijds door het NFI uitgevoerde DNA-onderzoek in de Deventer Moordzaak. De Amerikanen stellen vast dat daarbij, in tegenstelling tot wat het NFI altijd heeft beweerd, voor het uitvoeren van de testen, gebruik is gemaakt van aanmerkelijk minder dan de aanbevolen hoeveelheden DNA. Deze methode die lijkt op de Low Copy Number methode ligt onder vuur omdat gebleken is dat onderzoek met een dergelijke zeer lage hoeveelheid DNA onbetrouwbare resultaten oplevert.

Tevens kwamen Gilder en Krane tot de ontdekking dat er zich wel degelijk DNA bevond in controlesporen waarvan het NFI in 2004 heeft beweerd dat ze ‘schoon’ zouden zijn. Informatie die het hof van Den Bosch is onthouden. Gilder: ‘Het NFI had op basis van de in 2004 gegenereerde informatie nooit tot de conclusie mogen komen dat het DNA-materiaal van Louwes tijdens de moord op de blouse is gekomen. Het feit dat DNA kenmerken van Louwes aanwezig waren in controlesporen was een sterke aanwijzing dat zijn DNA juist niet tijdens het delict op die plekken van de blouse terecht was gekomen. En dat had het NFI moeten weten’.

De Controlesporen

Op de blouse zijn destijds in opdracht van het Hof in Den Bosch twintig sporen geselecteerd. Zestien sporen bevonden zich op plekken op de blouse waarvan het NFI vermoedde dat de dader er tijdens het delict contact mee had gehad. De vier overige sporen waren zogenaamde controlesporen die zich elders op de blouse bevonden. Als deze controlesporen géén DNA van Louwes zouden bevatten, zou dat aantonen dat het gevonden DNA in de andere sporen delictgerelateerd was. Bij het hof in Den Bosch verklaarde het NFI dat de controlesporen geen DNA bevatten. Daarmee werd – naar nu blijkt ten onrechte - de hypothese bevestigd dat het wel aangetroffen DNA in de andere sporen ‘delictgerelateerd’ was.

Uit de Amerikaanse analyse van de *Raw Electronic Data* is nu gebleken dat in deze controlesporen meerdere kenmerken aanwezig waren die niet overeenkomen met het profiel van de weduwe

Wittenberg. Deze pieken komen wel overeen met het profiel van de heer Louwes. Hiermee is dus de hypothese van het NFI, dat de locaties waar DNA van Louwes is aangetroffen ‘delictgerelateerd’ waren, ontkracht.

De verklaring van het NFI aan het hof van Den Bosch, dat er “geen DNA” aanwezig was in de sporen komt niet overeen met de informatie die op dat moment beschikbaar was.

De LCN methode

De hoeveelheid DNA die van Louwes is gevonden is, in tegenstelling tot wat het NFI beweert, minimaal. Het NFI heeft bij haar onderzoek gebruik gemaakt van een aanpak die lijkt op de omstreden ‘Low Copy Number’ (LCN) DNA testmethode. Deze methode kwam recentelijk nog onder vuur tijdens de Omagh Bomber zaak in Engeland. Verdachte Sean Hoey werd vrijgesproken na interventie van Prof. Dan Krane en Dr. Jason Gilder als DNA experts.

De LCN methode behelst een meer dan normale versterking van zeer geringe -sub-standaard-hoeveelheden DNA materiaal. De hoeveelheid DNA materiaal die is gevonden in het enige enkelvoudige spoor dat aan Louwes is toegeschreven, is tien keer minder dan de fabrikant van de gebruikte testkit adviseert om een betrouwbaar resultaat te krijgen. Laboratoria (zoals het NFI) passen soms het protocol aan door extra ‘PCR’ vermenigvuldigingsrondes uit te voeren, waardoor bij iedere ronde de hoeveelheid celmateriaal wordt verdubbeld, of bijvoorbeeld, zoals in geval van de Deventer Moordzaak blijkt te zijn gebeurd, door gebruik van ongewoon lange injectietijden wanneer er minder dan een optimale hoeveelheid DNA materiaal beschikbaar is voor een test.

Het NFI heeft voor het hof in Den Bosch ontkend gebruik te hebben gemaakt van niet optimale hoeveelheden DNA of afwijking van de standaardmethodes. Uit analyse van de brongegevens van het NFI door de Amerikaanse experts blijkt dat die verklaring niet klopt.

Dit betekent dat er beduidend minder celmateriaal van Louwes op de blouse aanwezig was dan door het NFI aan het hof in Den Bosch is gesuggereerd. De exacte hoeveelheid is moeilijk te reconstrueren maar het merendeel van de sporen bevat DNA op ‘LCN niveau’ waarbij de aan Louwes toegeschreven hoeveelheid DNA zich ruim onder de 200pg (picogram) bevindt. Dit komt overeen met ongeveer 30 cellen in plaats van de meer dan 200, zoals door ing. Eikelenboom van het NFI werd gesuggereerd. (200 picogram heeft de omvang van $1/250.000^{\circ}$ van een korreltje zout). Hierdoor is volkomen ten onrechte het beeld geschetst dat er veel DNA van Louwes op de blouse zou zitten terwijl het in werkelijkheid juist om zeer geringe hoeveelheden ging. Al het DNA van Louwes op de blouse kan ruimschoots worden verklaard door één enkel microdruppeltje speeksel van een millimeter doorsnee (zoals vrijkomt bij spreken). Kleinere hoeveelheden DNA kunnen nog eenvoudiger worden overgebracht.

Als gevolg van de extreem lage hoeveelheid DNA, in combinatie met de gebruikte LCN techniek met tot vijf keer langere injectietijden dan gebruikelijk, zijn uitermate onbetrouwbare resultaten verkregen. Door deze handelingen wordt bijvoorbeeld de achtergrondruis sterk uitvergroot en ontstaan er spontaan pieken die niet van echte DNA pieken zijn te onderscheiden, waardoor betrouwbare statistische interpretatie van de betreffende sporen volgens de geraadpleegde experts onmogelijk is. Tevens kunnen echte DNA pieken door gebruik van deze methode spontaan verdwijnen. Voor het merendeel van de door het NFI aan Louwes toegeschreven sporen, moet de uitkomst volgens de Amerikaanse deskundigen worden geformuleerd als: ‘*at best inconclusive*’.

Conclusie

Louwes heeft altijd aangegeven dat de aanwezigheid van zijn DNA op de blouse kan worden verklaard door zijn bezoek aan de weduwe Wittenberg voorafgaand aan de moord. Dit geldt ook voor het DNA spoor achterop de blousekraag, dat door het NFI zonder verdere onderbouwing werd toegeschreven aan bloed van Louwes.

Uit niets blijkt dat het op de blouse aanwezige DNA een andere oorsprong zou moeten hebben dan een onschuldige microhoeveelheid speeksel. De blouse van mevrouw Wittenberg is na de moord dermate slecht behandeld dat verdere verspreiding van deze sporen onvermijdelijk was. Zo is dit cruciale bewijsstuk ondermeer in vochtige staat opgepropt in een zak en werd reeds op de plaats delict het gehele voorpand met klevende microsporenfolie behandeld, waarbij sporen van de ene plek naar de andere plek zijn verplaatst. Tevens zijn er nieuwe (bloed-)vlekken op de blouse ontstaan, die nog niet aanwezig waren toen de weduwe dood werd gevonden. Door deze behandeling van de blouse had volgens de deskundigen geen enkele conclusie meer mogen worden getrokken over de exacte locatie waar deze sporen vier jaar later werden aangetroffen.

Het DNA-onderzoek dat in 2003 en 2004 door het NFI is uitgevoerd blijkt op zijn best slordig en niet conform de internationaal geldende standaardnormen uitgevoerd. De deskundigen Kloosterman en Eikelenboom hebben het Hof te Den Bosch over de uitvoering van dat onderzoek en de bevindingen niet naar waarheid ingelicht.

Informatie over Prof. Dan Krane en Dr. Jason Gilder.

Prof. Dan Krane is als docent werkzaam bij de faculteit van Biological Sciences van Wright State University in Dayton Ohio. Hij is directeur van Forensic Bioinformatics (<http://www.bioforensics.com/>), waar Dr. Jason Gilder sinds 2002 als forensisch senior onderzoeker werkzaam is. Forensic Bioinformatics heeft software en methoden ontwikkeld om DNA-bewijsvoering, zoals gebruikt wordt bij rechtszaken in de VS, op haar bewijskracht en geldigheid te analyseren. Prof. Krane heeft sinds 1991 in meer dan 70 zaken als "expert witness" over DNA bij rechtszaken in de VS gefunctioneerd. Beiden hebben specifieke ervaring in LCN-DNA profiling.